

SAOPĆENJE

FIRST RELEASE

Molimo korisnike da prilikom upotrebe podataka obavezno navedu izvor
Users are kindly requested to mention the data source

GODINA/ YEAR V

SARAJEVO, 20.09.2018.

BROJ/ NUMBER 1

POSLOVNE STATISTIKE

BUSINESS STATISTICS

Strane podružnice u Bosni i Hercegovini (Inward FATS) za 2016. godinu *Foreign Affiliates in Bosnia and Herzegovina (Inward FATS) for 2016*

Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine objavljuje saopćenje o stranim podružnicama u Bosni i Hercegovini (Inward FATS) za 2016. godinu.

Agency for Statistics of Bosnia and Herzegovina publishes first release on the foreign affiliates in Bosnia and Herzegovina (Inward FATS) for 2016.

Saopćenje sadrži osnovne varijable koje se zahtjevaju EU Regulativom 716/2007 za ovu oblast statistike a odnose se na preduzeća sa 20 i više zaposlenih koja su u većinskom stranom vlasništvu (50% i više stranog vlasništva).

First release contains main variables in accordance with EU Regulation 716/2007 in this field of statistics. Data are relating to enterprises with 20 and more persons employed that are have majority foreign ownership (50% and more foreign ownership).

Broj stranih podružnica u Bosni i Hercegovini iznosio je 423, što je 12,7% od ukupnog broja poslovnih subjekata sa 20 i više zaposlenih obuhvaćenih SPS istraživanjem (SPS obuhvat). Najveće učešće stranih podružnica je u područjima Prerađivačka industrija (46,6%) i Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala (27,9%).

The number of foreign affiliates in Bosnia and Herzegovina amounted to 423 which was 12.7% of the total number of enterprises with 20 and more persons employed covered by SBS survey (SBS coverage). The largest number of foreign affiliates is in sections Manufacturing (46.6%) and Wholesale and retail trade; repair or motor vehicles and motorcycles (27.9%).

U stranim podružnicama angažirano je 20,2% od ukupnog broja zaposlenih u SPS obuhvatu. Struktura zaposlenih u stranim podružnicama pokazuje da je najveći dio zaposlenih angažiran u područjima Prerađivačka industrija (59,5%) i Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala (24,1%).

20.2% of the total number of persons employed in SBS coverage is engaged in foreign affiliates. Employment structure in foreign affiliates shows that the largest part of persons employed is engaged in sections Manufacturing (59.5%) and Wholesale and retail trade; repair or motor vehicles and motorcycles (24.1%).

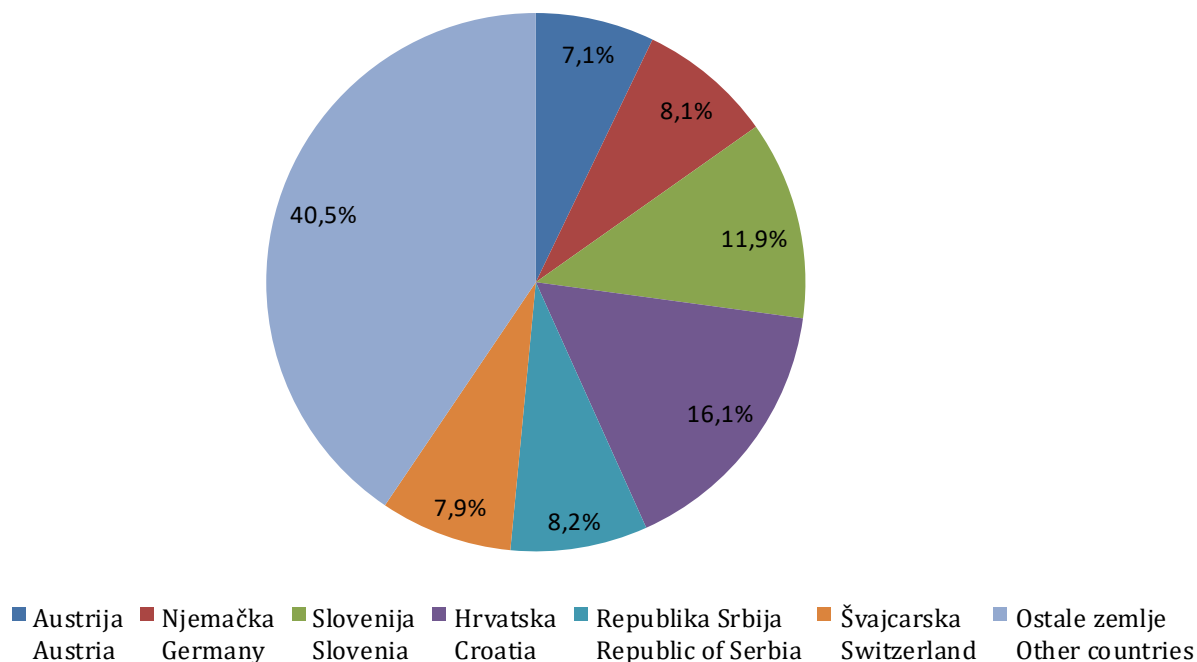
Posmatrano po zemljama porijekla, 75,9% stranih podružnica je iz zemalja članica Evropske unije koje zapošljavaju 73,3% zaposlenih u stranim podružnicama, a 24,1% iz zemalja koje nisu članice Evropske unije sa 26,7% zaposlenih.

Observed by countries of origin, 75.9% of foreign affiliates originate from EU member countries which employ 73.3% of employed in foreign affiliates and 24.1% from countries outside the European Union with 26.7% of employed.

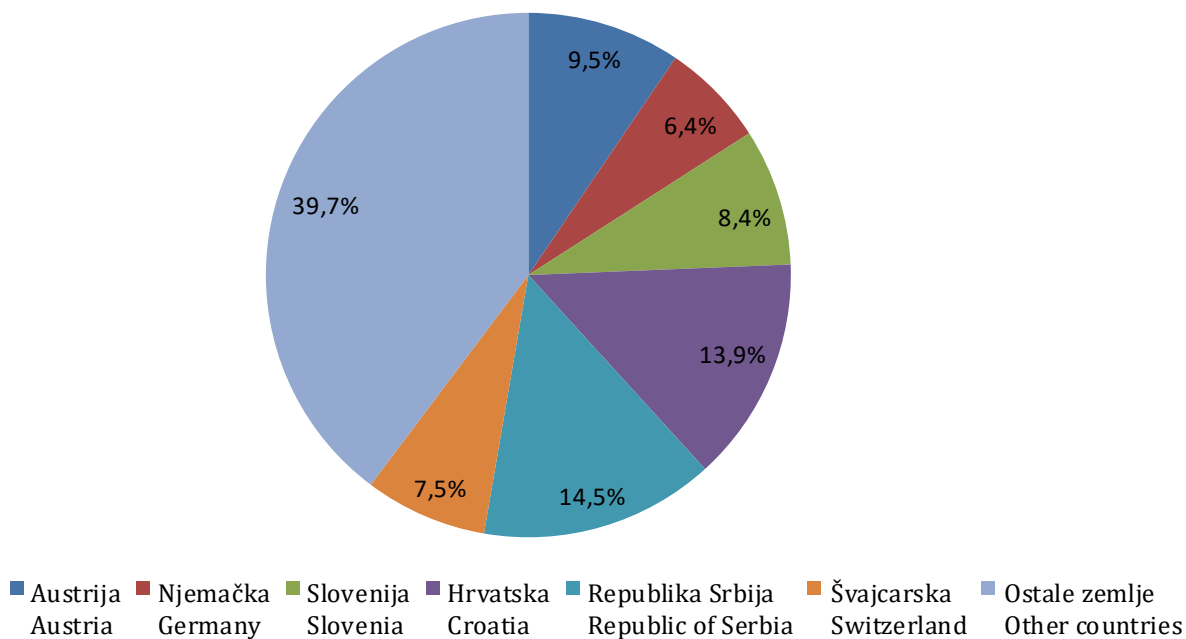
Učešće stranih podružnica u ukupno ostvarenoj dodanoj vrijednosti po faktorskim troškovima SPS obuhvata je bilo 25,6%. Prerađivačka industrija u stranim podružnicama učestvovala je sa 50,5%, i Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala sa 23,1%.

The share of foreign affiliates in the total realised value added at factor costs in SBS coverage was 25.6%. Manufacturing had a share of 50.5% and Wholesale and retail trade; repair or motor vehicles and motorcycles 23.1% in foreign affiliates.

Grafikon 1. Učešće zemalja u broju zaposlenih osoba stranih podružnica
Graph 1. Share of countries in the number of persons employed of foreign affiliates

Grafikon 2. Učešće zemalja u dodanoj vrijednosti stranih podružnica
Graph 2. Share of countries in the value added of foreign affiliates

60,3% dodane vrijednosti po faktorskim troškovima stranih podružnica je iz šest zemalja i to: Republike Srbije (14,5%), Hrvatske (13,9%), Austrije (9,5%), Slovenije (8,4%), zatim iz i Švajcarske (7,5%) i Njemačke (6,4%).

60.3% of the value added at factor costs of foreign affiliates is from six countries, namely: Republic of Serbia (14.5%), Croatia (13.9%), Austria (9.5%), Slovenia (8.4%) then from Switzerland (7.5%) and Germany (6.4%).

Tabela 1. Osnovne varijable o stranim podružnicama (Inward FATS) prema području KD BiH 2010 (NACE Rev. 2), 2016.

Table 1. Basic variables of foreign affiliates (Inward FATS), according to Section KD BiH 2010 (NACE Rev. 2), 2016

KD BiH 2010 (EU NACE Rev. 2) Područja djelatnosti	Broj podružnica <i>Number of affiliates</i>	Broj zaposlenih osoba <i>Number of persons employed</i>	Promet <i>Turnover</i>	Dodana vrijednost po faktorskim troškovima <i>Value added at factor cost</i>	Troškovi zaposlenika <i>Personnel costs</i>	KD BiH 2010 (EU NACE Rev. 2) Sections of activity
UKUPNO OBUHVAĆENE DJELATNOSTI	423	63.758	12.206.056	2.637.385	1.224.445	TOTAL OF COVERED ACTIVITIES
B VAĐENJE RUDA I KAMENA	11	2.086	184.321	110.700	48.226	B MINING AND QUARRYING
C PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	197	37.963	5.353.747	1.332.235	664.966	C MANUFACTURING
D PROIZVODNJA I SNABDIJEVANJE ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM, PAROM I KLIMATIZACIJA	A	A	A	A	A	D ELECTRICITY, GAS, STEAM AND AIR CONDITIONING SUPPLY
E SNABDIJEVANJE VODOM; UKLANJANJE OTPADNIH VODA, UPRAVLJANJE OTPADOM TE DJELATNOSTI SANACIJE OKOLIŠA	D	D	D	D	D	E WATER SUPPLY; SEWERAGE, WASTE MANAGEMENT AND REMEDIATION ACTIVITIES
F GRAĐEVINARSTVO	14	977	188.732	72.933	20.969	F CONSTRUCTION
G TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA	118	15.397	5.446.367	608.415	298.430	G WHOLESALE AND RETAIL TRADE; REPAIR OF MOTOR VEHICLES AND MOTORCYCLES
H PREVOZ I SKLADIŠTENJE	20	1.202	120.343	39.099	21.212	H TRANSPORTATION AND STORAGE
I DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE (HOTELIJERSTVO I UGOSTITELJSTVO)	11	451	23.010	12.961	5.408	I ACCOMMODATION AND FOOD SERVICE ACTIVITIES
J INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE	22	3.672	649.239	351.589	114.944	J INFORMATION AND COMMUNICATION
L POSLOVANJE NEKRETNINAMA	8	533	46.392	30.068	13.505	L REAL ESTATE ACTIVITIES
M STRUČNE, NAUČNE I TEHNIČKE DJELATNOSTI	14	581	46.230	21.483	15.897	M PROFESSIONAL, SCIENTIFIC AND TECHNICAL ACTIVITIES
N ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI	3	184	4.353	3.706	2.295	N ADMINISTRATIVE AND SUPPORT SERVICE ACTIVITIES

A-primarna povjerljivost. Podatak je povjerljiv ukoliko sadrži manje od tri statističke jedinice.

A-primary confidentiality. Data is confidential if it includes less than three statistical units

D-sekundarna povjerljivost. Podatak se prikriva kako bi se onemogućilo otkrivanje primarno povjerljivih podataka.

D-secondary confidentiality. Data is protected in order to prevent disclosure of primary confidential data.

Tabela 2. Osnovne varijable o stranim podružnicama (Inward FATS) po zemljama, 2016.

Table 2. Basic variables of foreign affiliates (Inward FATS) by countries, 2016

Zemlje	Broj podružnica <i>Number of affiliates</i>	Broj zaposlenih osoba <i>Number of persons employed</i>	Promet <i>Turnover</i>	Dodana vrijednost po faktorskim troškovima <i>Value added at factor cost</i>	Troškovi zaposlenika <i>Personnel costs</i>	Countries
STRANE PODRUŽNICE U BOSNI I HERCEGOVINI	423	63.758	12.206.056	2.637.385	1.224.445	FOREIGN AFFILIATES IN BOSNIA AND HERZEGOVINA
Države članice EU, ukupno	321	46.707	8.581.934	1.831.560	843.898	EU member states, total
Austrija	51	4.543	1.394.581	249.715	111.605	<i>Austria</i>
Holandija	18	3.742	822.834	251.302	82.089	<i>Netherlands</i>
Hrvatska	62	10.287	2.685.451	366.326	173.669	<i>Croatia</i>
Italija	41	6.398	400.737	131.602	78.020	<i>Italy</i>
Kipar	11	701	226.869	25.816	14.445	<i>Cyprus</i>
Luksemburg	7	1.777	323.984	123.868	53.767	<i>Luxembourg</i>
Njemačka	41	5.151	637.450	169.928	81.252	<i>Germany</i>
Slovenija	50	7.615	1.117.764	222.749	113.816	<i>Slovenia</i>
Švedska	5	369	52.941	16.389	6.140	<i>Sweedden</i>
Velika Britanija	11	2.335	269.625	137.737	50.628	<i>United Kingdom</i>
Ostale članice EU	24	3.789	649.698	136.127	78.469	<i>Other EU member states</i>
Države van EU, ukupno	102	17.051	3.624.122	805.825	380.547	Non-EU member states, total
Republika Srbija	38	5.245	968.283	381.320	124.705	<i>Republic of Serbia</i>
Ruska Federacija	5	2.320	912.565	55.569	49.174	<i>Russian Federation</i>
Švajcarska	17	5.066	1.134.497	199.028	115.581	<i>Switzerland</i>
Turska	11	1.593	169.065	43.920	31.528	<i>Turkey</i>
SAD	9	427	24.415	10.931	11.986	<i>USA</i>
Ostale države van EU	22	2.400	415.297	115.057	47.573	<i>Other Non-EU member states</i>

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Inward FATS opisuje ukupnu aktivnost stranih podružnica/preduzeća u zemlji. Strana podružnica/preduzeće, u smislu Inward FATS je preduzeće koje je rezident u datoj zemlji ali je pod kontrolom institucionalne jedinice izvan te zemlje. To su poslovni subjekti u kojima je učešće stranog kapitala (jedne zemlje ili više zemalja) u ukupnom kapitalu 50% i više.

Pravna osnova

Pravna osnova za proizvodnju Inward FATS statistike su tri zakona o službenoj statistici, državni i entitetski programi kao i godišnji statistički planovi koji sadrže opširne informacije o sadržaju istraživanja, rezultatima, obavezama i rokovima.

U Evropskoj zajednici EU FATS statistika je propisana Regulativom 716/2007 i Regulativama za implementaciju 747/2008 i 364/2008.

Cilj istraživanja

Cilj Inward FATS statistike jeste da pokaže učešće ovih poslovnih subjekata u domaćoj ekonomiji i njihov uticaj na nju. Podaci Inward FATS-a pokazuju koliko zaposlenih radi u stranim podružnicama/preduzećima, koliki promet je ostvaren, kolika je stvorena dodana vrijednost itd. na geografskom području te zemlje.

Okvir i izvori podataka

Preduzeća koja ulaze u okvir su preduzeća koja se nalaze u većinskom stranom vlasništvu. Okvir preduzeća je dobijen na osnovu liste Centralne banke BiH iz istraživanja o Stranim direktnim investicijama. Lista Centralne banke BiH sadrži podatke o zemlji ili zemljama stranog vlasnika i njihovo učešće u vlasništvu.

Kroz Godišnje strukturno poslovno statističko istraživanje za preduzeća za 2016. godinu prikupljeni su podaci o preduzećima koja se nalaze u većinskom stranom vlasništvu.

U okvir su ušla sva preduzeća sa date liste sa 50% i više stranog vlasništva kao i preduzeća koja su kroz strukturno poslovno istraživanje za 2016. godinu odgovorila da se nalaze u većinskom stranom vlasništvu.

Kombinacijom ova dva izvora dobijen je okvir za proizvodnju Inward FATS varijabli za BiH.

Za proizvodnju podataka je korišten cut-off metod (20 i više zaposlenih) za preduzeća u većinskom stranom vlasništvu. Razlog primjene cut-off metoda je što je u SPS istraživanju korišten uzorak za preduzeća sa manje od 20 zaposlenih tako da u uzorak nisu ušla sva preduzeća koja su u većinskom stranom vlasništvu a nalaze se na listi CBBiH.

Definicije varijabli koje se zahtjevaju EU FATS Regulativom su identične sa definicijama varijabli Strukturnih poslovnih statistika (SPS) tako da se Inward FATS varijable proizvode na osnovu utvrđenog okvira i SPS varijabli.

NOTES ON METHODOLOGY

Inward FATS describes the overall activity of foreign affiliates/enterprises in the country. A foreign affiliates/enterprises in terms of Inward FATS is an enterprise resident in the compiling country over which an institutional unit not resident in the compiling country has control. These are enterprises in which the share of foreign capital (one or more countries) in the total capital is 50% and more.

Legal basis

The legal basis for the production of Inward FATS are three laws of Official Statistics, state and entity programs and the annual statistical plans that include comprehensive information on the content of survey, results, responsibilities and deadlines.

In the European Union, FATS is regulated by Regulation 716/2007 and Regulations for the implementation of 747/2008 and 364/2008.

The aim of survey

The main objective of Inward FATS is to show the share and influence of these enterprises on the domestic economy.

Inward FATS data show how many employees work in the foreign affiliates/enterprises, how much turnover was realized, what is the value added, etc. in the geographical area of the country.

Frame and sources of data

Enterprises which are included in the frame are enterprises with majority foreign ownership. The frame was obtained based on List of the Central Bank of Bosnia and Herzegovina from the Survey on foreign direct investment. List of the Central Bank of Bosnia and Herzegovina contains data on country or countries of foreign investor and their share in ownership.

Data for enterprises that are in majority foreign ownership are collected through Annual structural business statistical survey for the enterprises for 2016.

The frame contains all enterprises with 50% and more foreign ownership from given lists as well as the enterprises which through structural business survey for 2016 responded that they are in majority foreign ownership.

Framework for the production of Inward FATS variables for BiH was obtained by combining these two sources.

Cut-off method was used for the production of data for enterprises in majority foreign ownership with 20 and more persons employed. The reason for the cut-off method is that in SBS survey sample was used for enterprises with less than 20 persons employed so that the sample does not cover all enterprises that in majority foreign ownership and which are on the list CBBH.

Definitions of variables that require by the EU FATS Regulation are identical to the definitions of the variables of Structural Business Statistics (SBS) so that the Inward FATS variables are produced based on the established framework and SBS variables.

Jedinice posmatranja

Podaci objavljeni u ovom saopćenju se odnose na preduzeće kao jedinicu posmatranja.

Obuhvat

Inward FATS u skladu sa EU Regulativom obuhvata preduzeća sa 50% i više stranog vlasništva, a koja su prema glavnoj djelatnosti svrstana u sljedeća područja djelatnosti: B – Vađenje ruda i kamena, C – Prerađivačka industrija, D – Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija, E – Snabdijevanje vodom; uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom, te djelatnosti sanacije okoliša, F – Građevinarstvo, G – Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala, H – Prijevoz i skladištenje, I – Djelatnosti pružanja smještaja, te pripreme i usluživanja hrane (Hotelijerstvo i Ugostiteljstvo), J – Informacije i komunikacije, L – Poslovanje nekretninama, M – Stručne, naučne i tehničke djelatnosti, N – Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti i oblast 95 – Popravak računara i predmeta za vlastiti upotrebu i domaćinstvo iz područja S – Ostale uslužne djelatnosti.

Podaci objavljeni u ovom saopćenju odnose se na preduzeća u većinskom stranom vlasništvu sa 20 i više zaposlenih.

Definicije varijabli

Broj podružnica

Broj podružnica obuhvata sve podružnice koje se bave tržišnom proizvodnjom, koje su u većinskom stranom vlasništvu i imaju 20 i više zaposlenih.

Broj zaposlenih osoba

Broj zaposlenih osoba definiše se kao ukupan broj osoba koje rade u jedinici posmatranja (uključujući vlasnike koji rade, partnere koji redovno rade u jedinici, i neplaćene članove porodice koji redovno rade u jedinici), kao i osobe koje rade izvan jedinice kojoj pripadaju i koja ih plaća (npr. trgovački predstavnici, dostavljači, timovi za popravke i održavanje). Podatak uključuje osoblje odsutno kraći vremenski period (npr. bolovanje, plaćeno odsustvo ili vanredno odsustvo), i također osoblje u štrajku, ali ne osoblje odsutno na neodređeni period. Također se uključuju radnici sa skraćenim radnim vremenom koji se takvim smatraju u skladu sa zakonom i koji su na platnom spisku, kao i sezonski radnici, pripravnici i radnici koji rade kod kuće, a na platnom su spisku jedinice promatranja. Kategorija neplaćeni članovi porodice odnosi se na osobe koje žive sa vlasnikom jedinice promatranja i rade regularno za tu jedinicu, ali nemaju ugovor o usluzi i ne primaju fiksni iznos plaće za rad koji obavljaju. Broj zaposlenih osoba isključuje radnu snagu angažovanu putem agencija za zapošljavanje ili posredovanje u zapošljavanju.

Promet

Promet obuhvata obračunate prihode od prodaje proizvoda, roba i usluga od strane izvještajne jedinice trećim stranama tokom referentnog perioda, bez PDV-a. Isključeni su finansijski i vanredni prihodi.

Observation units

Data published in this first release refer to the enterprise as an observation unit.

Coverage

Inward FATS in accordance with EU Regulation includes enterprises with 50% and more foreign ownership that are, according to their main activity, categorized into the following section of activity: B - Mining and quarrying, C - Manufacturing, D - Electricity, gas, steam and air conditioning supply, E - Water supply, sewerage, waste management and remediation activities, F - Construction, G - Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles, H - Transportation and storage, I - Accommodation and food service activities, J - Information and communication, L - Real estate activities, M - Professional, scientific and technical activities, N - Administrative and support service activities and division 95 Repair of computers and personal and household goods from section S - Other service activities.

The data published in this first release refer to enterprises in majority foreign ownership with 20 and more persons employed.

Definitions of variables

Number of affiliates

Number of affiliates includes all affiliates engaged in market production; which are in majority foreign ownership with 20 and more persons employed.

Number of persons employed

The number of persons employed is defined as the total number of persons who work in the observation unit (including working proprietors, partners working regularly in the unit and unpaid family workers working regularly in the unit), as well as persons who work outside the unit who belong to it and are paid by it (e.g. sales representatives, delivery personnel, repair and maintenance teams). It includes persons absent for a short period (e.g. sick leave, paid leave or special leave), and also those on strike, but not those absent for an indefinite period. It also includes part-time workers who are regarded as such under the laws and who are on the pay-roll, as well as seasonal workers, apprentices and home workers on the pay-roll. Unpaid family workers refer to persons who live with the proprietor of the unit and work regularly for the unit, but do not have a contract of service and do not receive a fixed sum for the work they perform. The number of persons employed excludes manpower supplied to the unit by other enterprises.

Turnover

Turnover comprises revenues calculated from sales of products, goods and services by the reporting unit to third parties during the reference period, excluding VAT. Financial and extraordinary revenues are excluded.

Dodana vrijednost po faktorskim troškovima

Dodana vrijednost po faktorskim troškovima je bruto dohodak iz poslovnih aktivnosti nakon njegovog prilagođavanja za operativne subvencije i indirektno poreze. Dodana vrijednost prema faktorskim troškovima se izračunava iz ostvarenog prometa, plus kapitalizirana proizvodnja, plus drugi operativni prihodi (uključujući operativne subvencije), plus ili minus promjene na zalihama, minus nabavka dobara i usluga, minus drugi porezi na proizvode koji su vezani za promet ali nisu odbitni, minus carine i porezi vezani za proizvodnju. Carine i porezi vezani za proizvodnju su obavezna, nepovratna plaćanja, u gotovini ili naturi koji su nametnuti od strane vlade, u vezi sa proizvodnjom i uvozom dobara i usluga, zapošljavanjem radne snage, vlasništvom ili upotrebom zemljišta, zgrada ili druge imovine korištenih u procesu proizvodnje, nezavisno od količine ili vrijednosti proizvedenih ili prodatih dobara i usluga.

Troškovi zaposlenika

Troškovi zaposlenika su ukupne nadoknade, u gotovini ili naturi, plaćene od strane poslodavca zaposleniku (redovitim ili privremenim zaposlenicima, kao i radnicima koji rade kod kuće) u zamjenu za izvršeni rad tokom referentnog perioda. Troškovi zaposlenika, također uključuju poreze i doprinose za socijalno osiguranje zadržane od strane jedinice, kao i obavezne i dobrovoljne doprinose na teret poslodavca. Uključene su nagrade, dopunske nagrade, trinaeste plaće (i slične dopunske nagrade), kao i plaćanja izvršena zaposlenicima u vezi sa otpuštanjem, smještajem, prijevozom, troškovima života i porodičnim dodacima, provizijama, naknadama za dežure, prekovremenim i noćnim radom itd. Plaćanja za agencijske radnike nisu uključena u troškove zaposlenika.

Value added at factor costs

Value added at factor cost is the gross income from operating activities after adjusting for operating subsidies and indirect taxes. It can be calculated from turnover, plus capitalised production, plus other operating income (including operating subsidies), plus or minus the changes in stocks, minus the purchases of goods and services, minus other taxes on products which are linked to turnover but not deductible, minus the duties and taxes linked to production. The duties and taxes linked to production are compulsory, unrequited payments, in cash or in kind which are levied by general government in respect of the production and importation of goods and services, the employment of labour, the ownership or use of land, buildings or other assets used in production irrespective of the quantity or the value of goods and services produced or sold.

Personnel costs

Personnel costs are defined as the total remuneration, in cash or in kind, payable by an employer to an employee (regular and temporary employees as well as home workers) in return for work done during the reference period. Personnel costs also include taxes and employees' social security contributions retained by the unit as well as the employer's compulsory and voluntary social contributions. Included are all gratuities, workplace and performance bonuses, ex gratia payments, thirteenth month pay (and similar fixed bonuses), payments made to employees in consideration of dismissal, lodging, transport, cost of living and family allowances, commissions, attendance fees, overtime, night work etc. Payments for agency workers are not included in personnel costs.

Izdaje i štampa: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Published and printed by the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon/Phone: +387 (33) 911 911 · Telefaks/Telefax: +387 (33) 220 622

Elektronska pošta/E-mail : bhas@bhas.gov.ba · Internetska stranica/Web site: <http://www.bhas.ba>

Odgovara direktor: mr. sc. Velimir Jukić

Person responsible: Mr.sc. Velimir Jukić, Director

Saopćenje priredili: Tima Karačić i Bojana Cicović

Prepared by: Tima Karačić i Bojana Cicović

Podaci iz ovog priopćenja objavljuju se i na internetu

First Release data are also published on the Internet
